

Dr. B.R. AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY
Faculty of Social Sciences

UG SYLLABUS – POLITICAL SCIENCE [under CBCS pattern]

SEMESTER-IV: *INDIAN POLITICAL PROCESSES*

BLOCK-I: POLITICS IN INDIA

Unit -1: Political Parties in India

Unit -2: Coalition Politics in India

BLOCK-II: SOCIAL FACTORS

Unit-3: Caste, Religion and Gender in Indian Politics

Unit-4: Social Movements -- Peasant, Tribal, Women, *Dalit* and Environment

BLOCK-III: CONSTITUTIONAL COMMISSIONS

Unit-5: Election Commission of India

Unit-6: Finance Commission

BLOCK-IV: STATUTORY COMMISSIONS

Unit-7: National Human Rights Commission

Unit-8: NITI (National Institution for Transforming India) Aayog

Unit-9: Central Information Commission (RTI Act)

BLOCK-V: STATE POLITICS IN INDIA

Unit-10: Politics of Regional Identities

Unit-11: Centre – State Relations in India

Unit-12: Democratic decentralisation – 73rd and 74th Constitutional Amendment Acts

బి.ఎ.

ద్వితీయ సంవత్సరం సెమిస్టర్ - IV

రాజనీతి శాస్త్రం

భారత రాజకీయ ప్రక్రియలు

“మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలను వదులుకోవొచ్చునేమోగాని,
సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను,
హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు”

- డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్

డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాద్

2019

విషయసూచిక

ఖండం -1 : భారతదేశ రాజకీయాలు	1
భాగం -1: భారతదేశంలో రాజకీయ పార్టీలు	3
భాగం -2: భారతదేశంలో సంకీర్ణ రాజకీయాలు	25
ఖండం -2 : సామాజిక కారకాలు	37
భాగం -3: భారత రాజకీయాలలో కులం, మతం, జండర్	39
భాగం -4: సామాజిక ఉద్యమాలు - రైతాంగ, గిరిజన, మహిళా, దళిత, పర్యావరణ ఉద్యమాలు	54
ఖండం -3 : రాజ్యాంగ సంస్థలు	71
భాగం -5: భారత ఎన్నికల సంఘం	73
భాగం -6: ఆర్థిక సంఘం	82
ఖండం -4 : చట్టబద్ధ సంస్థలు	95
భాగం -7: జాతీయ మానవ హక్కుల కమిషన్	97
భాగం -8: నీతి ఆయోగ్	109
భాగం -9: కేంద్ర సమాచార కమిషన్	126
ఖండం -5 : భారతదేశ రాష్ట్ర రాజకీయాలు	137
భాగం -10: ప్రాంతీయ ఆస్తిత్వ రాజకీయాలు	139
భాగం -11: కేంద్రం-రాష్ట్ర సంబంధాలు	151
భాగం -12: ప్రజాస్వామిక వికేంద్రీకరణ - 73వ, 74వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టాలు	167

بی اے
سال دوم، سمسٹر چہارم
علمِ سیاسیات
ہندوستان کے سیاسی عوامل

”ہم تہذیب و تمدن کے مادی فوائد کو ترک کر سکتے ہیں
لیکن ہم اعلیٰ تعلیم کے فوائدی حقوق اور حصول کے مواقع فراموش نہیں کر سکتے
کیونکہ تعلیم کا پوری طرح پھیلاؤ مادی فوائد میں نہایت اہم ہے۔“

ڈاکٹر بی آر امبیڈکر

ڈاکٹر بی آر امبیڈکر اوپن یونیورسٹی

حیدرآباد

2019

فہرست

صفحہ نمبر	عنوان	بلاک / پونٹ
	ہندوستان میں سیاست	بلاک - I
1-27	ہندوستان میں سیاسی جماعتیں	اکائی - 1
28-41	ہندوستان میں مخلوط سیاست	اکائی - 2
	سماجی عوامل	بلاک - II
42-58	ہندوستانی سیاست میں ذات پات مذہب اور جنس	اکائی - 3
59-76	سماجی تحریکات - کسان قبائلی، خواتین، دلت اور ماحولیات کی تحریکات	اکائی - 4
	دستوری کمیشن	بلاک - III
77-87	ہندوستان کا الیکشن کمیشن	اکائی - 5
88-103	مالی کمیشن	اکائی - 6
	اسٹیچوری کمیشن	بلاک - IV
104-118	قومی حقوق انسانی کمیشن	اکائی - 7
119-132	نینی آئیوگ	اکائی - 8
133-141	مرکزی اطلاعاتی کمیشن (آرٹی آئی قانون)	اکائی - 9
	ہندوستان میں صوبوں کی سیاست	بلاک - V
142-153	علاقائی شناختوں کی سیاست	اکائی - 10
154-167	ہندوستان میں مرکز - ریاست تعلقات	اکائی - 11
168-178	جمہوری غیر مرکزیت - 73 ویں اور 74 ویں دستوری ترمیمی قوانین	اکائی - 12